

ANDI WATSON

- Sarjakuvia Unelmista

Englantilainen Andi Watson on yksi lupaavimmista 1990-luvulla uransa aloittaneista nuorista vaihtoehtosarjakuvan tekijöistä. Omaelämäkerrallisen tilityksen sijaan Watson kertoo posititiivisesti ja huumorilla fantasilavaikutteisia tarinoita nuorten ihmisten elämästä ja toiveista.

puutteessa. Hän lähetti kopioituja lehtiään eri kustantajille. Watson kustansi Samurai Jamia ensin itse kolme osaa, kunnes Slave Labor alkoi julkaista sitä vuonna 1993. Minisarja kuitenkin lopui neljanteen osaan. Watson halusi kehittää uuden jatkosarjan. Niinpä hän

aloitti vuonna 1994 Skeleton Keyn. Sarjasta ei koskaan tullut suurta myyntimenestystä.

"Ei ihme, että sarja ei mennyt läpi perussarjakuvafaneille: päähenkilöinä on kaksi täysin vaatetettua tyttöä, jotka puhuvat paljon, eivätkä joudu taisteluihin...", totesi tekijä itse.

Kasvamisen ja muutoksen peruskysymykset

Skeleton Key kertoo kanadalaisesta lukio-opiskelijasta Tamsinista, joka löytää oudosta kaupasta luuranko-osan ja maagisen avaimen. Niiden avulla hän pääsee seikkailemaan fantasiamaailmoihin. Matkoillaan hän löytää itselleen ystävän, Kitsunen, muinaisen japanilaisen kettuhengen, joka jää vahingossa Tamsinin maailmaan. Yhdessä he tekevät tutkimusmatkoja toisissa ulottuvuuksissa Tamsinin yrittäessä samalla pärjätä koulussa ja perheensä kanssa.

Skeleton Key on kevyt ja viehättävällä tyylillä kerrottu, humoristinen ja seikkailullinen tarina ystävyden merkityksestä, rohkeudesta, totuudesta ja salaisuuksista.

Mitä pitemmälle juoni kulkee, sitä vähäisemmiksi käyvät Skeleton Keyn fantasiaelementit. Henkilöt kasvavat tarinan mukana ja joutuvat ratkomaan kasvamisen ja muutoksen peruskysymyksiä. Parasta Skeleton Key -sarjassa on kuitenkin sen tapa kertoa pienistä mutta tärkeistä asioista koskettavasti.

Watsonin piirrostyylillä kehittyi alun mustanpuhuvasta ja kulmikkaasta gotiikasta nopeasti selkeämmäksi ja tyytellymmäksi. Kolmannessa albumissa Watson oli jo kehittänyt itsevarman linjansa: söpöt mutta ilmeikkäät hahmot, voimakas mustan käyttö, juonen sujuva kuljetus arkipäiväisissä tilanteissa. Roots-osassa Watson alkoi käyttää harmaita sävyjä lopputuloksen keventämiseksi. Watsonin varma tyylijata näkyy sarjan yksinkertaisissa värikansissa.

Kuukausittain ilmestynyt sarja on koottu viideksi albumiksi. Ensimmäinen kokooma Beyond the Threshold kokoaa lehden numerot 1-6 ja sisältää sarjan aloittavan La Ultima Movida -tarinan. Toinen albumi The Celestial Calendar kokoaa numerot 7-18, kolmas Telling Tales osat 19-24 ja Cats & Dogs eli neljäs osat 25-30. Viides osa sisältää Roots-minisarjan kaikki numerot 1-4 sekä Dark Horse Presents Annualissa ilmestyneen Witch-jakson.

Rajoituksia luovuudelle

Samaan aikaan omien projektiansa kanssa Watson alkoi työskennellä Dark

Horsen Buffy The Vampire Slayer -sarjan kirjoittajana. Buffy-sarjan vastaava toimittaja Jamie S. Rich piti Watsonin Skeleton Key -sarjasta, varsinkin sen tyttöhahmoista. Myöhemmin Rich siirtyi työhön Oni Pressille ja toimitti Geisha- ja Breakfast After Noon -sarjat. Watson teki myös kuvituksen Richin kirjaan Cut My Hair.

Suosittuun TV-sarjaan perustuva Buffy The Vampire Slayer kertoo Sunnydalen kaupungin nuorista. Rauhallinen pikkukaupunki sijaitsee näppärästi paikassa, joka kuhisee vampyyreita ja muita monstereita. Onneksi paikalle muuttaa Buffy, joka löydettyään identiteettinsä vampyyrintappajana alkaa ystäviensä avulla taistella pahuutta vastaan.

Andi Watson ja Chris Golden loivat perustan Buffyn sarjakuvaversiolle. Isolle firmalle ja toisten valmiiksi luoman pohjan kanssa työskentely asetti kuitenkin omat vaatimuksensa. Buffy-sarjan lukijat eivät halunneet seurata juttelua vaan vaativat toimintaa ja jännitystä. Watson yritti sovittaa mukaan myös haus-

Breakfast After Noon yhdistää tyytellyn jäljen ja onnistuneen ihmiskuvauksen.

kaa dialogia ja kiinnostavia uusia hahmoja.

Varsinainen työprosessi sisälsi runsaasti uusiksi kirjoittamista. Watsonin saatua valmiiksi tarinan synopsiksen ja hyväksytyttyään sen, kirjoitettiin itse dialogi. Tarkistuksen jälkeen se kirjoitettiin uusiksi ja hyväksyttiin uudelleen. Sen jälkeen alkoi varsinainen piirrosprosessi: luonnostelu, tussaus, tekstaus ja väritys. Kauan ennakolta määrätty deadline painoi koko ajan päälle. Kirjoittaja ei voinut tai ehtinyt keskustella tarinasta piirtäjien kanssa, eikä muutoksista ilmoiteltu käsikirjoittajalle.

Watson käsikirjoitti kaikkiaan 19 ensimmäistä osaa vuonna 1998 alkanutta Buffy the Vampire Slayer -lehteä. Niitä on koottu albumeihin The Remaining Sunlight ja Uninvited Guests. Watson päätti itse lopettaa voidakseen käyttää kaiken aikansa omiin sarjakuviiin.

Dark Horselle kirjoittaminen jatkui vielä neliosaisen Alicyn vs. Predator-

Xenogenesis -minisarjan verran. Lisäksi Watson on tehnyt yhteistyötä Matt Wagnerin kanssa Grendel-sarjan pohjalta.

Iisää rentoutta

Samaan aikaan kun Slave Labor julkaisi Skeleton Keytä, aloitti Oni Press Geishan vuonna 1998. Watson pitää työskentelystä eri ihmisten kanssa, joten tarvetta keskittyä tekemään vain yhdelle kustantajalle ei ole ollut. Geisha oli vastareaktio Skeleton Keylle. Yli 20 osaa jatkuneen sarjan rinnalla Watson halusi tehdä sarjakuvan jossa on selkeä alku ja loppu.

Neliosaisen minisarjan Geishan päähenkilö on vahva ja itsepäinen androidittu Jomi, joka haluaa löytää paikkansa ihmisten maailmassa. Vaikka hänet on adoptoitu ihmisperheeseen, muut ihmiset suhtautuvat androideihin väheksyvästi. Taiteilijaksi haluava Jomi kohtaa vastuksia myös työssään: kuinka selvittää vuokranmaksusta, kun kukaan ei osta maalauksia? Jomi ratkaisee ongelmansa ryhtymällä henkivartijaksi supertähdelle ja lupautumalla väärentämään Vermeerin taulun rikollisille.

Geisha sijoittuu tulevaisuuden maailmaan, mutta scifi-elementit ovat viitteellisiä. Tarina on toiminnallisempi ja vauhdikkaampi kuin Skeleton Keyssä. Geishassa onkin selviä mangavaikutteita tarinankuljetuksessa ja perusasetelmassa. Lopputuloksena on mukavan nokkela kokonaisuus, jossa on sopiva annos seikkailua ja humoristista asennetta.

Piirrostyö on aiempaa yksityiskohtaisempaa ja tarkempaa, tarinan maailmassa on yksityiskohtia liikaakin. Päähenkilöt on kuvattu sympaattisesti ja persoonallisesti.

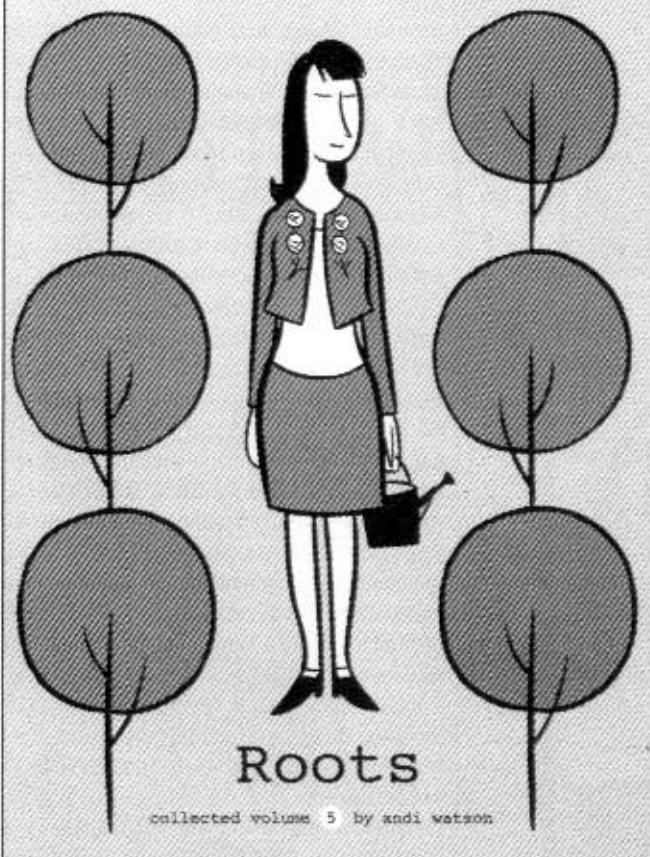
Geisha One-shotissa Jomi yrittää selvittää tilaustyöstään samaan aikaan kun häneä ystävänsä juorukolumnisti Boychik hermoilee lähestyvän deadlinein kanssa. Scifi-elementit ovat jo katoamassa. Geisha One-shot ei ole tarinallisesti kovin kiinnostava. Tarinan etu ja haitta on sen tuhlamaa tila "tyhjälle", tapahtumattomalle juttelelulle, joka luo ilmapiiriä mutta ei varsinaisesti johda mihinkään. Watson selvästi rakastaa hahmojaan mutta ei aina saa pakotetuksi heitä eteenpäin. Tarinan tiivistäminen ja asioiden priorisoiminen olisi ollut tarpeen.

Watson pääsi kuitenkin piirroksellisesti ison askelen eteenpäin. Tyyli on rennompaa ja Watson hyödyntää hienosti harrastamia sävyjä. Siveltimenvedot kompastelevat vielä välillä, mutta yleisilme on elegantti. Lehti jää silti välityöksi, lupaukseksi paremmasta.

"Perkele, olen työtön!"

Watsonin uusiin työ, vuoden 2000 aikana julkaistu Breakfast After Noon, on kuu-

Skeleton Key

Työpöydän aareissa

Selkeinä taiteellisia vaikuttajina Watsonin töissä näkee Sethin ja Dupuy & Berberianin. Omiksi tärkeimmiksi vaikuttajikseen Watson nimeää lisäksi Hernandezit, Avriilin, Chalandin ja kuvataiteen puolelta Bysantin ja Rooman taiteen, Matissen, Degasin ja Ingresin. Japanilaisista taiteilijoista Watson mainitsee Hiroshigen, Utamarun ja Kuniyoshin. Hokusaista kertova humoristinen Mr. Raccoon -tarina sisältyy Skeleton Key Telling Tales -kokoomaan. Omaksi kaikkien aikojen suosikkisarjakuvakseen Watson nimeää Sethin albumin It's A Good Life If You Don't Weaken.

Omaelämäkerrallisuus ei suorassa muodossaan koskaan ole ollut Watsonin alaa. Hänen tarinoidensa fantasia-osuudet eivät kuitenkaan koskaan lyö yli, kyse on aina pohjimmiltaan ihmissuhteista ja arkisista, jokapäiväisistä tunteista. Harvinaista lisäarvoa töihin tuo se, että ne sopivat väkivallan ja seksin puuttuessa mainiosti nuorille lukijoille, varsinkin Skeleton Key.

Watson työskentelee kotonaan normaalin työpäivän puitteissa – yhdeksästä viiteen, viitena päivänä viikossa – eläkkeeseen samassa aikataulussa vaimonsa kanssa. Työaikojen pitäminen on tietenkin vaikeaa, ja niinpä työskentely usein venyy iltaan ja viikonlopuille. Alun perin alan valintaan vaikutti taiteellisten ambiitioiden lisäksi tarve itsenäiseen työskentelyyn omassa rauhassa. Raha ei näytellyt suurta roolia alavalinnassa. Itsenäinen työskentely tuo tietenkin valtavan vastuun lopputuloksesta, mutta kun ei koskaan voi syyttää huonosta sarjakuvasta.

Watson tekee työnsä ohessa kuvituksia ja kansia eri lehtiin sekä verkkosivuille. Sunbowin tuottama Skeleton Key -animaatio on saanut tv-kanavilta positiivista ennakkopalautetta, ja se on tuotannon hitaasti mutta varmasti.

Manga on aina näytellyt merkittävää roolia Watsonin vaikutteiden joukossa alkaen Akiran lukemisesta nuorena. Alustavat suunnitelmat työskentelystä tai jul-

kaisuista Japanissa Kodansha-yhtiölle eivät ole kuitenkaan vielä johtaneet mihinkään. Watson pitää Geishaa kaikkein mangatyylisimpänä sarjakuvanaan – tähän asti.

Watsonin työt ovat omalaatuinen sekoitus amerikkalaisen vaihtoehtosarjakuvan, New Yorker -koulukunnan kuvitusten ja eurooppalaisen kerronnan tyyllisyyttä sekä japanilaista visuaalisuutta. Verrattuna länsimaalaiseen loppuratkaisua painottavaan kerrontaperinteeseen, japanilainen tyyli keskittyy itse matkan eli tarinan kulun ja sen vaiheiden estetiikkaan. Nuori Watson ei ehkä vielä ole täysin tavoittanut kokonaisuuden hallintaa, mutta tärkeintä onkin prosessi, jatkuva kehitys kohti täydellisyyttä. ■

Jutussa on käytetty lähteinä mm. Christopher Butcherin (Popimage) ja Fraxis/The Watcher's Webin Andi Watson -haastatteluja sekä nettisivuja.

www.andiwatson.com
www.onipress.com
www.slavelabor.com

JULKAISUT

SLAVE LABOR/AMAZE INK:

Skeleton Key Vol.1: Beyond The Threshold
96 s. Mustavalkoinen.
Skeleton Key Vol.2: The Celestial Calendar
200 s. Mustavalkoinen.
Skeleton Key Vol.3: Telling Tales
95 s. Mustavalkoinen.
Skeleton Key Vol.4: Cats & Dogs
95 s. Mustavalkoinen.
Skeleton Key Vol.5: Roots
Mustavalkoinen.

Skeleton Key Vol.1 #1-30, Vol.2 #1-4 (Roots-minisarja)
4 n. 24 s. Mustavalkoisia.

Skeleton Key/ Sugar Kat Special
Yhdessä Woodrow Phoenixin ja Ian Carneyn kanssa tehty spesiaaliluku.

ONI PRESS:

Geisha TP
112 s. Mustavalkoinen. Sisältää Geisha-minisarjan #1-4.

Geisha One-shot
48 s. Mustavalkoinen.

Breakfast After Noon #1-6
4 32 s. Mustavalkoisia.

DARK HORSE (käsikirjoittaja):

Buffy the Vampire Slayer #1-19
Väriillisiä.

Buffy the Vampire Slayer The Remaining Sunlight TP
88 s. Väriillinen.
Andi Watson, Bennett & Ketchum.

Buffy the Vampire Slayer Uninvited Guests TP
Väriillinen.
Andi Watson, Jos Whedon & muita.

Aliens vs. Predator: Xenogenesis #1-4/4
Väriillisiä.

siosainen sarja rakkaudesta ja työstä – tai tarkemmin sanottuna niiden puutteesta. Vakavamielinen tarina kertoo Louisesta ja Robista, nuoresta pariskunnasta, joka joutuu samasta astiafirmasta työttömäksi. Samanaikaiset hääsuunnitelmat eivät auta tulhtunutta tilannetta. Rakkaus on koetuksella: Robin on yhä vaikeampi päästä edes sängystä ylös, ja samaan aikaan Louise yrittää löytää työtä.

Englannin teollisuusalueella Thatcherin, kovien materialististen arvojen ja kasvavan työttömyyden aikaan lapsuutensa viettänyt Watson itse nimeää yhdeksi sarjan teemoista yhteiskunnallisen muutoksen. Yhteiskunta siirtyy nopeasti jälkiteolliseen aikaan, jossa perinteiset kädentaitoihin perustuvat ammatit katoavat tehtaiden siirtyessä halvan työvoiman maihin. Robin koko ammattikunta katoaa Iso-Britanniasta.

Breakfast After Noon -sarjassa Watsonin tyyli on kehittynyt taas askelen eteenpäin. Geishassa alkanut suunta jatkaa kohti ekspressiivisempää ja yksinkertaisempaa tyyliä. Watson välttää kliinisyttä ja käyttää sivellintään vapaammin ja elävämmiin. Osa kuvista on häkellyttävän kauniita, pysähtyneitä hetkiä. Tarinallisesti Watson on saanut aikaiseksi varsin kypsän draaman aikuiselämän ja vastuun ongelmista.